

Stalltipset

www.delaval.com

1 • 2021 • Nötköttsproducenter

Lyft din
verksamhet
till nästa nivå

- Dags att se över beteshagarnas elstängsel – sid 2-3
- Rationellt tjurstall i gammal ladugård – sid 6-7
- Vatten på bete – sid 10-11

På gården Slättefall
har det nya dikostallet
fokus på kokomfort
Sidorna 4-5

Vi har fått lära oss konsten att göra coronasäkra reportage. Inga handslag och intervjuer på behörigt avstånd men oj vad roligt att få komma ut och träffa alla trevliga djurägare efter så lång tid med ensamt hemmaarbete.

I detta nummer finns stallritninar att titta på. Jag vet att det brukar vara uppskattat att få lite inspiration till tankarna om förbättringar på gården. Hur har andra gjort? Hur tänkte de?

Mycket läsnöje och med önskan om en härlig vår.

Hälsningar,
Eva Mårtensson
Redaktör

Se över dina elstängsel inför betessäsongen

Snart är det dags att släppa ut djuren på bete. Se till att vara förberedd. En bra ide är att kontrollera att stängslen som sitter uppe är intakta. Kontrollera stolpar, tråd och isolatorer. Laga och komplettera vid behov. Se över övrig utrustning, kontrollera att aggregaten fungerar, samt om du behöver köpa till fler stolpar och tråd. Jordningen är också viktigt att se över.

Elstängselaggregat

Om du gör i ordning nya hagar är det första du måste bestämma om du ska ha ett batteridrivet eller ett nätdrivet aggregat. Om det är möjligt bör man använda ett nätdrivet aggregat som har lägre driftskostnader.

Det man huvudsakligen går efter när man väljer aggregat är hur högt över marken den nedersta tråden ska sitta och hur långt stängslet är. Till får väljer man därför ett kraftigt aggregat, på grund av att den nedersta tråden inte sitter mer än ca 30 cm över marken. Till hästar räcker det med relativt svaga aggregat, därför att den nedersta tråden sällan sitter lägre än 60 cm. Av samma anledning väljer man de kraftigaste aggregaten till permanenta elstängsel. Dom är ofta mycket långa, med mycket undervegetation.

Ju kraftigare aggregat väljer, desto större säkerhetsmarginal har du då vid oförutsedda händelser, som att en gren eller liknande kommer emot stängslet eller att djur som inte är vana vid elstängsel kommer i kontakt med det.

Tråd

Tråd väljs efter vilket slags stängsel som ska sättas upp. Till flyttbara stängsel används alltid lätta polyestertrådar eller band, eftersom stängslet ska flyttas flera gånger under säsongen.

Observera att det är viktigt att använda trådar/band med lågt motstånd. Vilket motstånd tråden har finns angivet i Ohm/m på rullen. Exempelvis innebär 0,2 Ohm/m en mycket bra strömledningsförmåga, medan 14,4 Ohm/m är dålig ledningsförmåga.

Vidare bör man välja tråd/band med bra kontrastverkan. Svart och vit färg har en avsevärt bättre kontrastverkan och synbarhet än t ex orange tråd.

Till permanenta elstängsel bör man endast använda försträckt trippelgalvaniserad ståltråd. Denna speciella kvalitet på ståltråd har tre gånger så tjock galvanisering jämfört med vanlig ståltråd och den töjer sig inte heller när den utsätts för väder och vind.

Stolpar

Valet av stolpar beror också på vilket slags stängsel som ska sättas upp. Till flyttbara stängsel väljer man lätta stolpar av glasfiber, plast eller fjäderstål. Det är stolpar med låg vikt som är lätta att bära med sig och mycket enkla att sätta upp. Kom ihåg att använda trästolpar som hörnstolpar även till flyttbara stängsel.

Till permanenta stängsel rekommenderar vi tryckimpregnerade furustolpar. Ju kraftigare aggregat man har, desto större säkerhetsmarginal har man också för oförutsedda händelser, som att en gren eller liknande kommer emot stängslet eller att djur som inte är vana vid elstängsel kommer i kontakt med det.

Isolatorer

Till galvaniserad tråd rekommenderar vi långtidisulator eller ringisulator. Till ringisolatorn finns verktyg för att enkelt kunna skruva fast isolatorn med skruvdragare.

Elstängseltestare

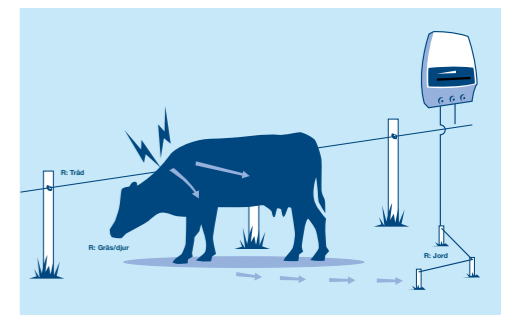
En digital voltmeter är ett praktiskt verktyg för felsökning när elstängslet inte fungerar som det ska. Den kan även användas för att kontrollera att stängslets är tillräckligt jordat.

Tips! Även för kontroll av stängslets jordning

Jordning

Dålig jordning är ett vanligt fel. Så här kontrollerar du jordningen: Kortslut stängseltråden mot marken med ett järnspett ca 100 m från elstängselaggregatet. Därefter mäts spänningen mellan jordtaget och marken. Är spänningen mer än 0,3 kV (300V) är jordtaget otillräckligt och behöver förbättras med fler jordspett.

Stalltipset 1 • 2021

Stalltipset ges ut av DeLaval Sales AB, BOX 21, 147 21 Tumba

Ansvarig utgivare: Eva Mårtensson

Redaktionskommitté: Hans Andersson, Susanna Berg, Mats Ingemansson, Eva Mårtensson, Michael Sandström, Helena Håkansson, Amanda Perälä

Bild på framsida:

John och Emelie Nero på gården Slättefall.

Denna tidning är tryckt på miljövänligt papper.

Emelie och John Nero valde att bygga sitt dikostall som ett lösvirkeshus i trä.

Genomtänkt dikostall med fokus på komfort

På gården Slättefall har **John och Emelie Nero** valt att investera i ett nytt dikostall för 46 kor med rekrytering.

– Vi har gått och planerat för ett nytt dikostall egentligen ända sedan vi träffades för 13 år sedan men det blev mer aktuellt när vi tog över gården från Johns föräldrar för två år sedan, berättar Emelie.

Ny foderanläggning kortade arbetstiden

Både Emelie och John arbetar utanför gården så det var viktigt att det nya stallet var rationellt och att det var enkelt att utföra arbetsmomenten för en person.

– Under tiden vi planerade stallet var vi runt mycket och tittade på olika lösningar. Tomas Johansson, den byggare vi valde att anlita för det nya stallet blev till mycket stor hjälp i planeringen, berättar John.

Efter mycket rådgörande både med Tomas och Lars Karlsson, distriktsäljare på DeLaval enades man kring ett lösvirkeshus i trä med innertak.

– Vi ville väldigt gärna ha ett stall i trä, berättar Emelie. Anledningen till att vi valde innertak var för att få en jämn temperatur i stallet året runt.

– Vi bor i ett blåshål och därför ville vi inte ha öppna sidor på stallet, berättar John. Dessutom var det en väldigt prisvärd lösning. Det är ett tvåraderssystem för dikoavdelningen så att varje ko har en egen plats vid foderbordet.

På andra sidan foderbordet är rekryteringsdelen i ett enraderssystem. Familjen valde breda skrapgångar vid foderbordet så att korna enkelt kan passera de som äter vid foderbordet.

Hela stallet känns väldigt genomtänkt, Lars och byggaren gjorde kontinuerligt justeringar under byggets gång för att få fram den bästa lösningen.

Lars Karlsson, DeLaval distriktsäljare, Emelie och John Nero.

– Vi valde utrustning från DeLaval framförallt för att det var prisvärt men också för servicen. Hjälpen från Lasse under planeringen och installationen har varit väldigt värdefull. Det är bra kvalitet på produkterna och vi vet att det finns utbildade servicetekniker i vårt närområde både nu och om 10 år.

Fodersystemet

– Vi valde en självlastande rundbalsupprullare med sidoelevator. Det gör att vi kan fylla upp med rundbalar för flera dagar som man sedan lastar vagnen med. Det går enkelt för en person att fylla på vagnen. Med sidoelevator kan vi ge olika foder till ungdjuret och dikorna, det gör också att vi behöver putta mindre mängd foder, säger John.

Belysningen

Med DeLavals LED belysning för låga tak har stallet blivit ljust. Under natten räcker nattbelysningen till för att man ska kunna se till djuren utan att behöva tända upp fler lampor.

Inredning

– Vi är särskilt nöjda med behandlingsfronten i kalvnings- och sjukboxarna. Det är enkelt att fixera kon vid behov och på ett säkert sätt. Diagonalfronterna gör att vi inte får något foderspill. Kalvgömmorna är placerade framför liggbåsen.

Behandlingsfronten gör det enkelt att fixera kon i kalvningsboxen.

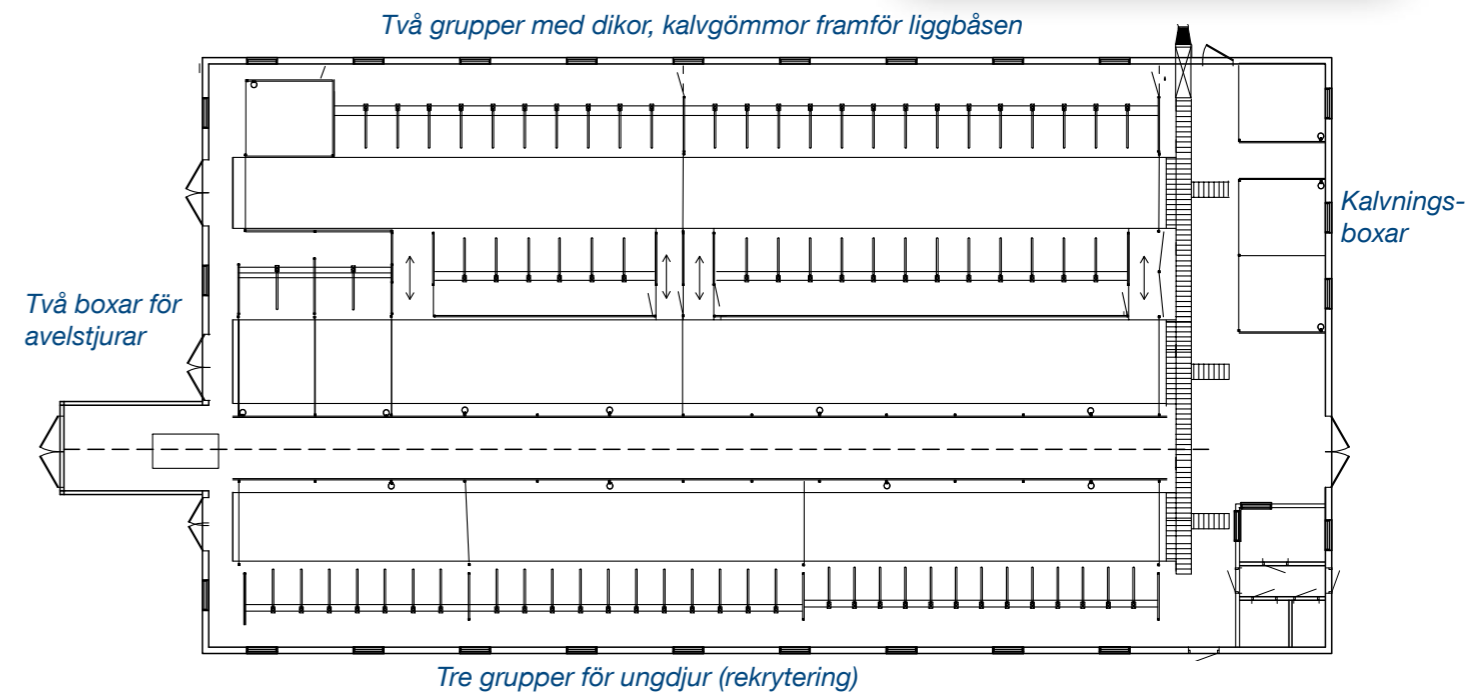
Utgödslingen

I skrapgångarna valde de en traditionell hydraulisk utgödsling som körs manuellt med automatiskt stopp tre gånger per dag. Lösningen är beprövad och enkel att underhålla. – Vi är väldigt nöjda med skrapresultatet från skraporna, berättar Emelie.

– Vi ser ljust på framtiden som köttdjursproducenter. Vi tror konsumenterna fortsatt kommer efterfråga svenskt kött och att avräkningspriserna kommer fortsatt ligga på en stabil nivå. Nu är vårt mål att fylla upp stallet berättar Emelie.

Fakta om **SLÄTTEFALL**
Bodafors, Småland

Ägare: John och Emelie Nero med barnen Engla och Otto
Antal djur: Just nu 33 dikor samt rekrytering av rasen Hereford. Målet är 46 dikor. Två avelstjurar
Areal: 50 ha åker och bete
Investering: Självlastande rundbalsupprullare, LED-belysning, inredning och utgödsling

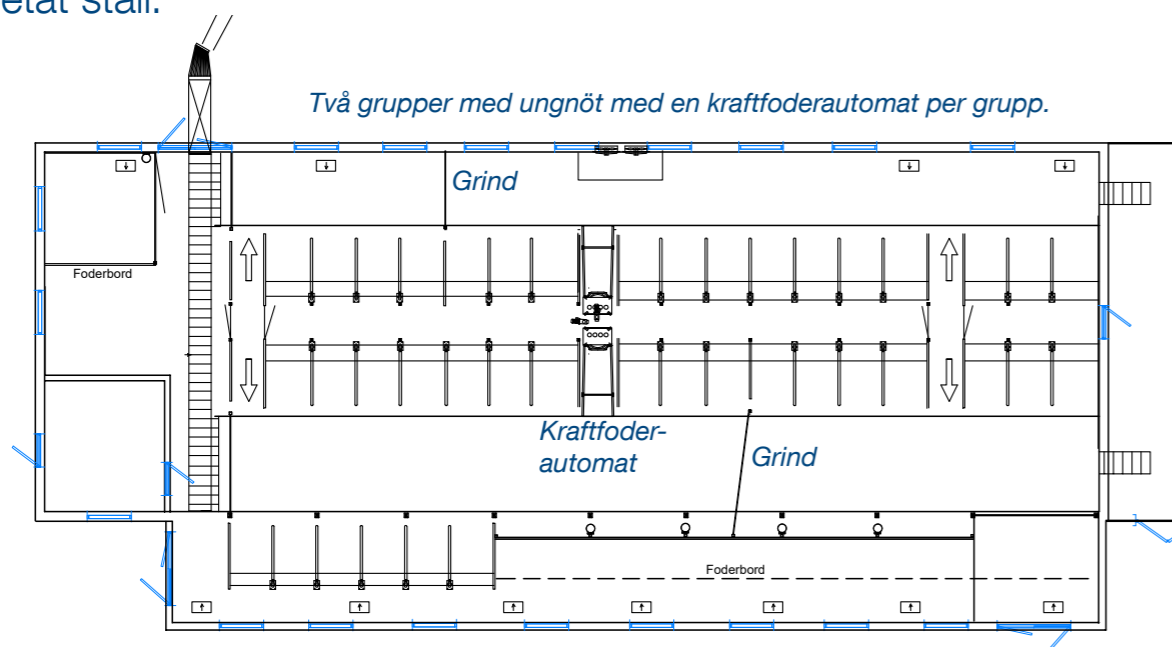

Nytt tjurstall i gammal ladugård

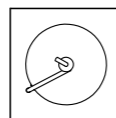
Att bygga om en gammal ladugård till ett modernt lösdriftstall är inte lätt. **Per och Roy Johansson** lade mycket tid och energi på planeringen och resultatet blev ett ljusst, rationellt och lättarbetat stall.

Med datorn som styr kraftfoderstationerna är det enkelt att styra givorna till tjurarna. Kraftfoderstationerna ger jämnare tillväxt och sparar mycket arbetstid.

PLANRITNING

Kraftfodersilo

Den gamla uppbundna ladugården på gården hade inte använts för mjölkning sedan 1993. Familjen hade under en tid dikor i ladugården men 2014 investerade de i en helt ny byggnad för dikoproduktion och då blev den gamla ladugården tom.

Roy och Per började under föregående år att planera för att behålla tjurkalvarna och föda upp dessa till tjurar på gården.

– Vi ville utöka produktionen och behålla ca 40 tjurar och den gamla byggnaden fanns där. Vi ville att den skulle komma till nytta, berättar Roy. Vi hade redan installerat solceller på taket där för några år sedan.

Att bygga om en gammal ladugård till ett modernt lösdriftstall är inte lätt och det krävdes mycket planering tillsammans med Lars Karlsson, distriktssäljare på DeLaval innan man kom fram till bästa lösningen.

– Vi funderade ett tag på spaltboxar men valde till slut liggbås med skrapgångar. Vi tror att konsumenterna i framtiden inte kommer acceptera spaltboxar som ett djurvänligt stallsystem, berättar de båda bröderna.

Ombyggnationen

Båda bröderna jobbar delvis utanför gården så det var viktigt att det nya stallet blev rationellt och enkelt att sköta rutinerna. Stalldelen i gamla ladugården förlängdes genom att man tog den gamla logen i anspråk. För att bredda stallet och på så sätt få plats med ett foderbord byggdes ett snedtak längs med långsidan. Alla gamla stolpar byttes ut och ersattes av stolpar i stål. Resultatet är ett tvåraderssystem och en kraftfoderstation i var skrapgång. Utfodringen sker med en begagnad rundbalsupprullare.

Stalldelen i gamla ladugården förlängdes genom att man tog den gamla logen i anspråk. Stallet breddades också genom att bygga ett snedtak längs med långsidan för att få plats med ett foderbord.

Fakta
om

GATU
Vetlanda, Småland

Ägare:
Bröderna Per och Roy Johansson
Antal djur: 60 dikor, 24 kvigor samt 40 tjurar
Areal: 145 ha åker och bete
Investering:
Ombyggnation av gammalt mjölkstall till lösdrift för tjurar.

Kraftfoderstationer

– Vi valde att investera i kraftfoderstationer för tjurarna. För att bättre kunna reglera givorna och därmed styra tillväxten bättre. Detta gör att vi kan leverera större djurgrupper där alla djur har samma slaktvikt. Med kraftfoderstationerna sparar vi mycket arbetstid och vi får inte heller något foderspill. Vi säkerställer att rätt djur får rätt kraftfodergiva i förhållande till deras vikt eftersom vi regelbundet väger djuren. Kraftfoderstationerna styrs av en enkel dator. Redan nu ser vi att tjurarna växer lika bra som innan men med mindre mängd kraftfoder. I kraftfoderstationerna ger vi tre olika foder: Höstvetekorn, mineraler, koncentrat.

Utgödsling

– Vi valde en traditionell hydraulisk utgödsling. Den är robust och enkel att underhålla. Kulverten var i gott skick eftersom vi renoverade den för inte så länge sedan, säger Per.

Inredning

– Vid foderbordet blev diagonalfronter eftersom de ger mindre foderspill och det stämmer verkligen. Spillet är nästan obefintligt. Liggbåsavskiljarna är desamma som i dikostallet eftersom vi är väldigt nöjda med dessa.

Vi valde DeLaval som samarbetspartner mycket tack vare servicen. Dels från Lasse, vår distriktssäljare men också för att det alltid finns en DeLaval servicetekniker i närheten. Det är en trygghet att veta att det finns reservdelar och utbildad personal den dagen saker går sönder. Totalt lägger vi ca en timme morgon och en timme på kvällen för de dagliga rutinerna. Självklart mer under kalvningssäsongen.

Vi tror på framtiden för svensk nötköttproduktion. Konsumenterna kommer fortsätta köpa svenskt kött.

Granngårdens butiker har utökat sitt sortiment med fler produkter från DeLaval!

Granngården gör en satsning på att ha ett mer utökat sortiment i butikerna för att kunna serva Sveriges mjölkproducenter med ett bra produktsortiment. Vi besöker Granngården i Växjö och träffar på butikschefen Heli Vilmi som brinner för att ha en bra butik som kunderna kan uppskatta.

Lantbrukskunder är mycket viktiga

För ett halvår sedan har DeLaval sortiment flyttat till en mer central plats i butiken.

Heli har märkt en stor skillnad och berättar:

– Kunder som köper DeLaval produkter säger spontant: "Vad bra!". Jag ser att de nu handlar på ett annat sätt, kunderna går längre tid och kollar i butiken, så det måste vara att de tycker det är en mer intressant butik nu.

– Allt DeLaval sortiment är nu samlat på en plats, plus att det finns andra produkter aktuella för lantbrukare exponerade i närheten. Just lantbrukare är för oss på Granngården i Växjö en viktig kundgrupp, uppemot 25 % av vår omsättning går just till lantbrukare.

– När ledningen på Granngården fattade beslut för ca ett år sedan att än mer satsa på lantbrukskunder så blev jag glad. Det var ett jättebra beslut. Så snart vi fick byggt om så märkte vi skillnad hur kunderna tog emot det.

Fler Granngården butiker satsar på DeLaval

Ett flertal av Granngårdens drygt 100 butiker har blivit ombyggda, och flera har fått ett utökat DeLaval sortiment.

Butikschef Heli Vilmi har jobbat på Granngården sedan 2012. Under 2019 flyttades butiken till nya lokaler och Heli fick möjlighet att forma sin nya butik.

Heli berättar vidare:

– Vi hälsar alla kunder välkomna. Vi är ett bra team som jobbar i butiken, och vi tycker alla att det är kul att komma till jobbet. Vi har som mål att uppmärksamma alla kunder och att de ska ha lätt att hitta produkter och att det samtidigt ska vara lätt att få hjälp av oss.

– När vi nu senast byggt om i hyllorna där DeLaval produkterna finns, så ser vi att de produkter som kommer fram och som syns bättre, då säljs de bättre och fler och nya kunder har hittat hit till oss på Granngården.

Se över vattenkaren i tid – djuren behöver friskt vatten på betet!

Tiden går fort, snart är det dags att släppa djuren på bete, se över och planera tillförseln av vatten redan nu. Djuren skall ha tillgång till friskt och rent vatten även under betesdriften.

Använd vattenkar som är tillverkade speciellt för betesdrift.

Nötkreatur har stort behov av vatten av bra kvalitet. Det gäller självklart även när djuren är på bete och här ställs samma krav på kvalitet. Nötkreatur vill ha stora drickytor och inte gå för långt för att få tag i vatten. Flera kar ger också en bättre effekt. Det lönar sig med andra ord att ha sett till att beteskaren är i ordning innan betessäsongen startar.

Beteskar P450, P650 och P1000

Dessa kar är tillverkade för betesdrift, flottören monteras skyddad i ett speciellt skyddat utrymme. Karen har tömningsplugg för enkel spolning och rengöring.

- Tillverkat i UV-motståndig plastmaterial av hög kvalitet
- Passar till nöt och häst
- Oval form ger mer plats för djuren
- Enkelt att rengöra med stort dräneringshål
- Inbyggd spillkant minskar vattenspill
- Flottör kan eftermonteras för automatisk fyllning
- 3 storlekar 450 l, 650 l och 1000 l

Ny tjockare och mjukare båspallmatta ökar kornas liggtid

Nu utökas vårt sortiment av liggunderlag med en tjockare och mjukare matta, **DeLaval RM32**. Den kommer att finnas i två varianter, dels den klassiska singelmattan som läggs på varje plats, dels **pusselmatta** som bildar en sömlös båspall. Mattan är 32 mm tjock och har konformade dobbar på undersidan för att öka svikten i mattan.

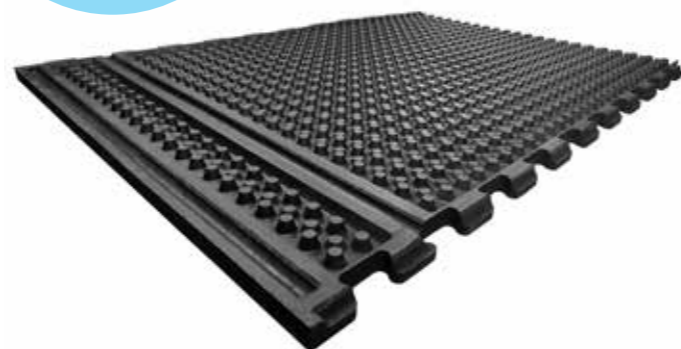
Djurens liggplats är mycket viktigt för deras välbefinnande.

DeLaval RM32S är en singelmatta som ger kon en bekväm liggplats.

NYHET!

Med DeLaval RM32P kan du pusslar ihop en bekväm, sömlös båspallsrad.

Nötkreatur ligger ner under stor del av dygnet. Om liggplatsen inte är tillräckligt bekväm kommer de att stå upp för länge, vilket inkräktar på deras naturliga beteende. En för hård liggplats kan också skada djurens knän och göra att de får svårt att lägga sig och resa sig.

Djuren behöver ligga ned. Att ligga ned är viktigt för dem därför att:

- Kon vilar och idisslar när hon ligger ned.
- Kons klövar vilar och torkar upp.
- Det blir mer utrymme för andra kor att gå omkring i stallet.

Om du bygger nytt eller renoverar kan denna nya matta vara ett mycket bra alternativ för djurvälståndet i ditt stall.

MAFA – mångårig partner till DeLaval

MAFA Unik finns på många gårdar

Ett besök på en mjölkgård i Sverige innebär ofta att man redan på håll ser siluetten av höga silos.

I många fall är det en MAFA Unik silo med de ljusblå molnen som dekor eller kanske en DeLaval logga om den är ny. Det är inte så konstigt eftersom MAFA Unik har en helt unik funktion som gör att den är en av de bästa på marknaden. Silon töms alltid från botten vilket gör att man får samma nivå överst och på så sätt undviker separation av foder på ett effektivt sätt, vilket ger en bra foderhygien. Detta är naturligtvis anledningen till att DeLaval gärna rekommenderar just MAFA silo vid byggprojekt. Stalltipset besökte MAFA och fick träffa den nyutträdde VD:n Patric Hammarlund.

MAFAs historia

Företaget MAFA är svenskt och har funnits i Ängelholm sedan 1958 då det grundades av Gusten Andersson. Gustens affärsidé var att minska behovet av säckhantering och på så sätt minska arbetsbördan ute på gårdarna. Till en början tillverkade han silo under enkla förhållanden i en liten verkstad med fem anställda.

Idag ägs MAFA av Mats Andersson (inte släkt med Gusten) och är fortsatt ett företag som satsar på hög kvalitet på sina produkter. Mats började arbeta som montör på MAFA på 70-talet. Han kom från en grisgård och var väl bekant med utmaningarna att hantera foder men ville prova att

arbeta med något annat. Efter några år tog Mats över hela verksamheten från Gusten och drev företaget vidare.

1990 var en milstolpe i företagets historia, då invigdes den nya fabriken för att bygga kvalitetssilon "MAFA Unik". Till en början så inriktades försäljningen enbart mot lantbrukssidan men efter några år så såg de också nya möjligheter inom biopellets och lagring av olika komponenter inom industrin. Fortfarande så är huvudmarknaden lantbruk och den står för ca 60% av omsättningen.

MAFA har nyheter på gång

Nu i februari 2021 fick MAFA en ny VD, Patric Hammarlund som kommer från den internationella livsmedelsmarknaden. Han känner att det finns många beröringspunkter som han kan ta med sig in i det nya arbetet. Framtiden för MAFA ser väldigt ljus ut då efterfrågan på silos är hög på flera marknader i hela Europa, även om den svenska och nordiska marknaden självklart är de viktigaste.

Patric avslöjar också att det är en hel del nya produkter på gång som kommer förenkla för användaren. Bland annat arbetar de på möjligheter till att kunna koppla upp sig mot sin silo för att ha koll på vad man har i den.

Patric avslutar med att han verkligen ser fram emot den här nya utmaningen, att få vara med och utveckla MAFA ytterligare och stärka deras position på marknaden.

I MAFAs fabrik i Ängelholm byggs deras unika fodersilos

Mats Andersson (Ägare) och nye VD:n Patric Hammarlund

DeLaval webbutik - www.delaval.com

Allt du
behöver till
gården hittar
du här!

- Brett produktsortiment online
- Snabba leveranser, 3-5 dagar, direkt hem till gården
- Fri frakt vid order över 3000 kr exkl. moms

Högtryckstvättar och medel

Högtryckstvättar och tillbehör som rengöringsmedel och skummare.

Elstängsel

25 Joule aggregat, försträckt ståltråd och 120-pack ringisolator med järnkärna inklusive isolatordragare i metall.

Vill du inte ha reklamutskick från DeLaval? Du får detta utskick därför att du har ett kundnummer hos oss och är markerad som nötköttsproducent. Om du inte längre vill att vi skickar kampanjblad, tidningen Stalltipset eller eventuella andra reklamutskick till dig så kan du enkelt skicka ett e-postmeddelande till sverige.info@delaval.com och ange det kundnummer som står ovanför din adress. Vi markerar då att du inte vill ha utskick. Om du har slutat med djur kan vi ta bort ditt kundnummer helt om du så önskar.